

**Bryssel den 8 oktober 2025
(OR. en)**

13738/25

**ENV 983
AGRI 478**

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionen
inkom den:	8 oktober 2025
till:	Rådets generalsekretariat
Komm. dok. nr:	D109481/01
Ärende:	KOMMISSIONENS DIREKTIV (EU) .../... av den XXX om ändring av rådets direktiv 91/676/EEG vad gäller användning av vissa gödselmaterial från stallgödsel

För delegationerna bifogas dokument – D109481/01.

Bilaga: D109481/01

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den XXX
D109481/01
[...] (2025) XXX draft

KOMMISSIONENS DIREKTIV (EU) .../...

av den XXX

**om ändring av rådets direktiv 91/676/EEG vad gäller användning av vissa
gödselmaterial från stallgödsel**

KOMMISSIONENS DIREKTIV (EU) .../...

av den **XXX**

om ändring av rådets direktiv 91/676/EEG vad gäller användning av vissa gödselmaterial från stallgödsel

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket¹, särskilt artikel 8, och

av följande skäl:

- (1) I artikel 5.4 a i direktiv 91/676/EEG fastställs de åtgärder som ska ingå i åtgärdsprogram som tillämpas i känsliga områden eller inom hela det nationella territoriet i enlighet med artikel 3.5 i det direktivet. I enlighet med punkt 2 i bilaga 3 till direktiv 91/676/EEG ska dessa åtgärder säkerställa att den mängd stallgödsel eller bearbetad naturgödsel som årligen sprids på marken för varje gård eller djurbesättning, inbegripet den mängd som djuren själva tillför, inte överskrider en viss mängd per hektar, som fastställts till 170 kg kväve (N) per år.
- (2) Sedan direktiv 91/676/EEG antogs har den vetenskapliga och tekniska utvecklingen av gödselbearbetningsmetoderna gjort det möjligt att producera gödselmedel (så kallat Renure-gödselmedel) som under vissa omständigheter fungerar som handelsgödsel enligt definitionen i artikel 2 f i direktivet.
- (3) Kommissionens gemensamma forskningscentrum har bedömt att Renure-gödselmedel under vissa omständigheter har en liknande potential för kväveläckage och agronomisk effektivitet som handelsgödsel. Dessa material minskar därför risken för nitratförluster i vatten jämfört med naturgödsel och kan, tack vare denna miljöfördel, användas över den maximala mängd för gödselspridning på mark som fastställs i direktiv 91/676/EEG, samtidigt som direktivets mål och tillräckliga agronomiska fördelar uppnås².
- (4) En bredare användning av organiska gödselmedel och näringsämnen från återvunna avfallsflöden kan stärka unionens öppna strategiska oberoende och livsmedelstrygghet samtidigt som man fastställer höga hållbarhetsstandarder, särskilt i regioner med låg användning av organiska gödselmedel. Användningen av naturgödsel och bearbetad naturgödsel i enlighet med direktiv 91/676/EEG kan minska de prissvängningar på mineralgödselmedel som jordbrukarna utsätts för och sluta näringscykler. I meddelandet *Säkerställa tillgång till gödselmedel till överkomliga priser*³ efterlystes en bedömning av ytterligare lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att möjliggöra en bredare användning av återvunna näringsämnen från stallgödsel.

¹ EGT L 375, 31.12.1991, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj>.

² Huygens, D, Orveillon G, Lugato E, Tavazzi S, Comero S, Jones A, Gawlik B, Saveyn HGM, *Technical proposals for the safe use of processed manure above the threshold established for Nitrate Vulnerable Zones by the Nitrates Directive (91/676/EEC)* (2020).

³ COM(2022)590, 9.11.2022.

- (5) År 2023 inledde kommissionen en utvärdering av direktiv 91/676/EEG i syfte att bland annat bedöma om det direktivet i tillräcklig utsträckning främjar återvinning av näringsämnen från olika källor, däribland bearbetad naturgödsel, samt den tekniska utvecklingen av gödselbearbetningsmetoder för tillverkning av Renure-gödselmedel.
- (6) Till dess att utvärderingen av direktiv 91/676/EEG har slutförts är det därför nödvändigt att erbjuda en tillfällig lösning, så att medlemsstaterna på vissa villkor kan tillåta jordbrukare att använda Renure-gödselmedel över den mängd som anges i punkt 2 i bilaga 3.
- (7) Användningen av Renure-gödselmedel från stallgödsel i mängder som överstiger 170 kg N per hektar och per år bör tillåtas med lämpliga skyddsåtgärder, så att man kan främja ersättningen av handelsgödsel med organiska gödselmedel, minska kostnaderna för jordbrukarna och stärka det strategiska oberoendet för unionens jordbrukssektor, utan att äventyra uppnåendet av målen i direktiv 91/676/EEG.
- (8) Kväveutsläppen från naturgödsel och boskap påverkar utöver vattenkvaliteten även luftkvaliteten. Användningen av Renure-gödselmedel bör gå hand i hand med kontinuerliga insatser för att motverka de övergripande miljöeffekterna. Det är därför nödvändigt att införa lämpliga skyddsåtgärder och fastställa en övre gräns för användningen av Renure-gödselmedel. Detta gränsvärde bör återspegla egenskaperna hos Renure-gödselmedel från stallgödsel, deras användning och ersättningskapacitet samt erfarenheterna av tillämpningen av punkt 2 i bilaga 3.
- (9) Kvalitetskriterier för Renure-gödselmedel och villkor för deras användning bör fastställas, så att de kan ersätta handelsgödsel i enlighet med målen i direktiv 91/676/EEG.
- (10) Endast sådana bearbetningsmetoder som garanterar material av jämn kvalitet i enlighet med angivna kriterier bör omfattas. Kommissionens gemensamma forskningscentrum har bedömt kriterier för koncentrationen av mineraliskt kväve och organiskt kol i sådana material och testat olika processers tillförlitlighet vid tillverkningen av ämnen som uppfyller dessa kriterier. Bedömningen visar att följande bearbetningsmetoder kan ge material av jämn kvalitet i enlighet med dessa kriterier: Strippning och tvättning av ammoniak i syfte att producera ammoniumsalter, användningen av omvänd osmos för att framställa mineralkoncentrat och kväverika fosfatsalter (struvit) som utfälls ur stallgödsel. Därför bör processer för produktion av Renure-gödselmedel, som uppfyller den kvalitet som är nödvändig för tillförlitlig ersättning av handelsgödsel, fastställas.
- (11) För att säkerställa säker spridning på mark av Renure-gödselmedel bör medlemsstaterna vara skyldiga att tillämpa strikta kvalitetsnormer, inbegripet säkra gränsvärden för relevanta förorenande ämnen och patogener i enlighet med relevant unionslagstiftning och nationell lagstiftning. Övre gränsvärden bör därför fastställas, särskilt när det gäller förekomsten av koppar, zink och mikroorganismer.
- (12) I kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1605⁴ fastställs slutpunkter i tillverkningskedjan för vissa organiska gödselmedel i enlighet med Europaparlamentets

⁴

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1605 av den 22 maj 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 vad gäller fastställande av slutpunkter i tillverkningskedjan för vissa organiska gödningsmedel och jordförbättringsmedel (EUT L 198, 8.8.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1605/oj).

och rådets förordning (EG) nr 1069/2009⁵, inbegripet bearbetad naturgödsel, efter vilka bearbetad naturgödsel inte längre omfattas av kraven i förordning (EG) nr 1069/2009 för att bli eller ingå i de EU-gödselprodukter som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1009⁶. Annan naturgödsel än sådan som avses i delegerad förordning (EU) 2023/1605 omfattas fortfarande av kraven i förordning (EG) nr 1069/2009.

- (13) Medlemsstaterna bör fastställa krav för anläggningar som producerar Renure-gödselmedel för att säkerställa ett konsekvent näringsämnesinnehåll i enlighet med kriterierna i direktiv 91/676/EEG. För att underlätta spridning på mark efter grödornas behov bör Renure-gödselmedel åtföljas av lämplig information om deras näringsämnesinnehåll.
- (14) Kommissionens gemensamma forskningscentrum bedömde miljö- och hälsoeffekterna och föreslog kriterier för användning av Renure-gödselmedel på villkor och med antagande av att den totala mängden naturgödsel som produceras, antalet djurenheter och djurtätheten inte ökar inom unionen.
- (15) Medlemsstaterna bör därför noga övervaka effekterna av att tillåta användning av Renure-gödselmedel i mängder som överstiger 170 kg kväve per hektar och per år på det totala antalet djur och på gödselproduktionen. Om kvävehalten i den totala årliga gödselproduktionen per hektar utnyttjad jordbruksareal (UJA) överstiger eller riskerar att överstiga 170 kg kväve per hektar i en medlemsstat som helhet eller i Nuts 2-regioner där spridning på mark av Renure-gödselmedel är tillåten, bör medlemsstaterna förhindra all ökning av kvävehalten i dessa regioner, för att undvika ytterligare oavsiktliga negativa miljöeffekter.
- (16) Spridning på mark av Renure-gödselmedel omfattas fortfarande av kraven för spridning på mark av samtliga gödselmedel (balanserad gödsling) enligt punkt 1.3 i bilaga 3 till direktiv 91/676/EEG. Eftersom Renure-gödselmedel är avsedda att ersätta handelsgödsel kan begränsningarna av användning av gödselmedel i enlighet med den princip om balanserad gödsling som tillämpas i den berörda medlemsstaten behöva ses över i samband med beslutet om att tillåta Renure-gödselmedel. Eventuell ytterligare miljöbelastning till följd av spridning på mark av Renure-gödselmedel, särskilt på hösten efter användning på jordbruksgrödor, bör beaktas och lämpliga åtgärder vidtas i respektive åtgärdsprogram, särskilt när det gäller begränsning av spridning på mark av gödselmedel. Därför bör miljövänliga produktionsmetoder inom jordbruket iaktas, såsom ett levande vegetationstäck eller motsvarande åtgärder, för att förhindra kväveförluster i miljön. Dessa krav bör därför fastställas.
- (17) Användningen av Renure-gödselmedel kan också medföra en risk för kväveutsläpp genom avdunstning från mark, särskilt när det gäller gödselmedel som innehåller mer än 60 % kväve i andra former än nitrater och ett pH-värde högre än 5,5. För att undvika negativa effekter på miljön bör därför lämpliga metoder iaktas för spridning på mark av gödselmedel, såsom nedmyllning, omedelbar blandning av ämnen som sprids på ytan eller likvärdiga åtgärder.

⁵ Europaparlamentets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel (EUT L 300, 14.11.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1069/oj>).

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1009 av den 5 juni 2019 om fastställande av bestämmelser om tillhandahållande på marknaden av EU-gödselprodukter (EUT L 170, 25.6.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1009/oj>).

- (18) När medlemsstaterna tillåter användning av Renure-gödselmedel bör de även beakta hur de kan påverka uppnåendet av målen i rådets direktiv 92/43/EEG⁷, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG⁸, 2016/2284⁹, 2020/2184¹⁰ och 2008/50/EG¹¹ samt förordning (EU) 2018/848¹². Användningen av Renure-gödselmedel bör inte påverka eller hindra genomförandet av dessa direktiv och den förordningen. Mot bakgrund av försiktighetsprincipen i artikel 191.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt bör medlemsstaterna vidta särskilda försiktighetsåtgärder i och kring Natura 2000-områden och i närheten av uttagspunkter för dricksvatten. Vid tillämpning av ovannämnda lagstiftning bör medlemsstaterna, för att säkerställa att miljömålen inte påverkas negativt, bedöma den totala effekten på ammoniakutsläppen i de regioner där användning av Renure-gödselmedel är tillåten, innan medlemsstaterna tillåter användning av sådana Renure-gödselmedel.
- (19) För att kommissionen ska kunna fullgöra sin uppgift enligt direktiv 91/676/EEG bör medlemsstaterna underrätta kommissionen om sitt beslut att tillåta användningen av Renure-gödselmedel från bearbetad naturgödsel och, som en del av rapporten vart fjärde år enligt artikel 10 i direktiv 91/676/EEG, rapportera till kommissionen om tillämpningen av detta tillstånd, inbegripet årliga uppgifter om produktion Renure-gödselmedel, antalet djur och gödselproduktion.
- (20) Denna ändring bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter, såvida de inte väljer att genomföra den nya punkt c i bilaga 3, som anges i bilagan till denna rättsakt.
- (21) Direktiv 91/676/EEG bör därför ändras i enlighet med detta.
- (22) De åtgärder som föreskrivs i detta direktiv är förenliga med yttrandet från den kommitté som inrättats i enlighet med artikel 9 i rådets direktiv 91/676/EEG.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Bilaga 3 till direktiv 91/676/EEG ska ändras i enlighet med bilagan till det här direktivet.

Artikel 2

1. Medlemsstaterna ska senast den [Publicationsbyrå: för in datum = 2 år efter dagen för detta direktivs ikraftträdande] sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra

⁷ Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 av den 14 december 2016 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG (EUT L 344, 17.12.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2284/oj>).

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184 av den 16 december 2020 om kvaliteten på dricksvatten (EUT L 435, 23.12.2020, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2020/2184/oj>).

¹¹ EU:s luftkvalitetsdirektiv, ändrat 2024. Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/50/EG av den 21 maj 2008 om luftkvalitet och renare luft i Europa (EUT L 152, 11.6.2008, s. 1).

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007 (EUT L 150, 14.6.2018, s. 1).

författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 4

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

*På kommissionens vägnar
Ursula von der Leyen*

För ordföranden

[Befattning]